

Širokobriješka crkva dobit će velebne spomen-orgulje

Široki Brijeg, 22. studenoga 2023.
gospin-brig.info

Franjevački samostan i župa Široki Brijeg krenuli su, uz pomoć dobročinitelja, u pothvat postavljanja novih spomen-orgulja u crkvi Uznesenja BDM, što bi trebalo biti okončano do 2025. godine. Namjera je da spomen-orgulje budu postavljene na kor širokobriješke crkve u povodu 120. obljetnice izgradnje crkve i 80. obljetnice ubojstva hercegovačkih franjevaca.

Osnovna namisao veličine novih orgulja jest instrument sa 66 registara koji

predstavljaju pojedinog ubijenog fratra, odnosno svaki registar predstavlja njegov glas. Orgulje će graditi Orguljarstvo Škrabl iz Slovenije. Rok izrade je 18 mjeseci.

Postojeće orgulje zagrebačke tvrtke Heferer instalirane su 1964. privremeno u crkvu. Njihova prvotna adresa bila je crkva sv. Franje u Čapljini. Sadašnje im je stanje takvo da su dotrajale, često se kvare te nisu prilagođene širokobriješkom crkvenom prostoru. Zbog toga njihova rekonstrukcija ne bi bilo trajno rješenje.

Gradnjom vrhunskoga glazbenoga

instrumenta pridonijet će se prijeko potrebitom opremanju crkve, ali još više imat će se jedinstven spomen-instrument ubijenim hercegovačkim fratrima. Bit će to uzvišen spomen na njih. Orgulje služe u liturgiji upravo kao što su ubijeni fratri bili liturzi i službenici liturgije.

Nove orgulje, koje će svojom dispozicijom odgovarati prostoru Didakove bazilike, otvorit će nove doživljaje liturgije i crkvene glazbe, a pridonijet će i kulturološkom značaju Širokoga Brijega. Isto tako omogućit će i organiziranje koncerata, kao i usavršavanje glazbenika. ✍

GRADIMO ZAJEDNO SPOMEN-ORGULJE NA ŠIROKOM BRIJEGU

1905.-1945.-2025.

120. rođendan crkve i 80. obljetnica ubojstva hercegovačkih franjevaca

Franjevački samostan
Uznesenja B.D. Marije - Široki Brijeg
Kardinala Alojzija Stepinca 14
88220 Široki Brijeg - BiH

UniCredit Bank dd 3382202201100585
IBAN BA39 3380 6048 1906 6742
SWIFT UNCRBA22

E-mail: info@gospin-brig.info
Web: www.gospin-brig.info

MALA POVIJESNA ČITANKA

1844.

6. veljače hercegovačkim fratriba dopuštenje od Generalne uprave OFM i Kongregacije za širenje vjere za izgradnju samostana u Hercegovini. 16. svibnja fratri se nastanjuju na Čerigaju.

1846.

Nakon gradnje kolibe na južnoj padini Briga, 23. srpnja apostolski vikar fra Rafo Barišić blagoslovio kamen temeljac samostana i crkve na Širokom Brijegu.

1848.

Izgrađen prvi dio samostana s nekoliko prostorija. Krajem 1849. dovršeno zapadno krilo samostana, 1860. istočno krilo.

1860.

Dovršena fratarska mlinica na Lištici. Iste godine prizemnica sa 8 trgovačkih prostorija tzv. fratarski dućani.

1863.

Prvi put zazvonila širokobriješka zvona. Zvonik stare crkve dograđen 1871.

1929.

Započeta izgradnja franjevačkog konvikta za smještaj vanjskih đaka Franjevačke klasične gimnazije. Smještajni kapacitet 150 učenika.

1936.

2. ožujka otvorena fratarska hidrocentrala na Lištici. Električna struja u Širokom Brijegu.

1945.

7. veljače komunistički krvavi poduhvat in odium fidei, ukupno su ubili 66 hercegovačkih franjevaca, a iz briškog samostana 30 fratra.

1947.

Krvavi ples komunistički na Širokom Brijegu. Daljnje uništavanje arhiva samostana, župe i gimnazije. Muzej, Velika knjižnica, kabineti, ...

1948.

Otpočelo se s obnovom crkve. Koju su 296 puta gadali topovskim granatama. Obnova vitraja iz 1911. godine.

1867.

Fratri podigli prvu pučku školu u zapadnoj Hercegovini.

1868.

Po planu fra Mattea Lorenzia izgrađen mosta na rijeci Ugrovači.

1902.

Fratri grade novo sjemenište. Pošumljavanje goleti Nasipa i Gelboa.

1905.

20. lipnja biskup fra Paškal Buconjić blagoslovio kamen temeljac za novu samostansku crkvu na Širokom Brijegu. Fra Didak Buntić graditelj crkve.

1924.

4. listopada svečanost blagoslova kamena temeljca za novu zgradu Gimnazije na Širokom Brijegu.

1964.

Privremeno instalirane orgulje zagrebačke tvrtke Heferer u samostanskoj crkvi na koru. I tu se nalaze još i danas.

1971.

U Metkoviću otiskana knjižica Široki Brijeg autora dr. fra Gojka Muse. Naklada 20.000!

1983.

Veliki pjevački mješoviti zbor sv. Cecilija snimio LP ploču Blagoslovi sive krše. Voditeljica zbora s. Bibijana Čurlin. Povijesni događaj crkve u Hrvata, prva LP ploča liturgijske glazbe.

1985.

O 80. obljetnici početka gradnje crkva ukrašena novim mozaicima (sv. Leopold B. Mandić, sv. Nikola Tavelić, sv. Franjo Asiški, Kalvarija) akademskog kipara Ante Starčevića.

1993.

Postavljeno devet novih zvona u nedovršene zvonike koji čine poseban simbol Širokog Brijega i Hercegovine.

Iz sadržaja

IZ LJETOPIISA	4
STRATIŠTA	18
GLAS O MUČENIŠTVU	25
GLAS O ČUDESIMA	28
ODIJEK U PUKU	29
DJELA POBIJENIH	31
NATJEČAJ	34
POVIJESNE OKOLNOSTI	39
U SPOMEN	42

STOPAMA POBIJENIH

glasilo Vicepostulature postupka mučeništva »Fra Leo Petrović i 65 subrača«, XVII., 1 (32), Široki Brijeg, siječanj – lipanj, 2024.
Broj zaključen 31. prosinca 2023.

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:
fra Miljenko Stojić, vicepostulator

LEKTURA I KOREKTURA:
Zdenka Leženić

ADRESA:
Kard. Stepinca 14, 88220 Široki Brijeg
Avenija G. Šuška 2, 10040 Zagreb

VEZA:
tel.: +387 39 700-325
faks: +387 39 702-936
e-pošta: mostar@pobijeni.info
internet: www.pobijeni.info

GRAFIČKI PRIJELOM I TISAK:
FRAM-ZIRAL, Mostar

GLASILO IZLAZI POLUGODIŠNJE:
siječanj i srpanj

Stare brojeve, osim ovoga posljednjeg, možete u pdf obliku preuzeti sa stranica portala pobijeni.info u poglavlju Izdavaštvo.

CIJENA POJEDINOG PRIMJERKA:
3 KM; 1,5 EUR

GODIŠNJA PRETPLATA (S POŠTARINOM):
BiH 8 KM; HR i EU 9 EUR; CH 9 CHF; SAD 14 USD;
Canada 14 CAD

SLANJE PRETPLATE, DOBROVOLJNIH PRILOGA...:

a) poštanskom uputnicom
b) UniCredit Bank d.d. Mostar; Korisnik: Hercegovачka franjevačka provincija; Svrha: prilog Vicepostulaturi tekući račun: 3381602276649744
devizni račun:
IBAN: BA393381604876650839
SWIFT: UNCRBA22

ISSN: 1840-3808

Urednikova riječ

FRA MILJENKO STOJIĆ

Dragi čitatelji!

Za vrijeme turskoga zlosilja franjevci su u Hum ili Hercegovinu dolazili iz Bosne i Dalmacije. Podnosili su žegu dana i sanjali o povratku u svoje krajeve gdje su prije Turaka imali crkve, samostane, svoj puk s njegovom kulturom i gospodarstvom. Pa se vratiše. Službeno to bi 23. srpnja 1846. kada na Širokom Brigu blagosloviše temelje crkve i samostana. A na njemu tada ničega nije bilo. Ni u njegovoj okolini. Pust, zapušten kraj s nepismenim pukom tamo u brdima.

Počeli su tako od ništice i krenuli prema visinama. Predvodili su svoj narod u izlasku iz tame i ropstva, kao što je nekada Mojsije predvodio svoj prema obećanoj zemlji. Pravili su putove, vodovod, započeli elektrifikaciju. No, ono glavno što su radili bilo je širenje vjere u jedinoga Boga Isusa Krista i pouzdanje u njegovo vodstvo. Za svoje đake i djecu iz okoline ustrojavali su školstvo, a nisu zaboravljali ni starije. Njih su opismenjivali i učili ih raznim vještinama u poljodjelstvu i svemu onomu čime su se bavili. Široki je Brig postao Grad na gori za hrvatski puk s obiju strana granice. Napajali su se tu vjerom, ali i umnim znanjem. Glasovitom je postala Franjevačka klasična gimnazija. No, za vrat im je sjela najprije prva Jugoslavija pokušavajući zaustaviti taj rast raznim pravnim smicalicama i udarcima žandarskih kundaka u rano jutro. Druga Jugoslavija jednostavno je ognjem i mačem poharala Široki Brig 1945. Život je naizgled stao. No, trgnuše se fratri, trgnu se narod. Mučenički su podnosili progon i dočekali slobodu.

Ovako ukratko izgleda povijest Širokoga Brijega. Sada se već primičemo 80. obljetnici te prijelomne 1945. Za tu prigodu namjera je u širokobriješkoj samostanskoj crkvi podići nove orgulje sa 66 registara posvećenih pojedinačno 66-orici ubijenih hercegovачkih franjevaca. Skup pothvat... Hoće li se uspjeti? U Božje ruke!

Živjet će Široki Brijeg i svi okolni krajevi dok budemo pošteno razmišljali. Biti nam je svoji na svome, ali to nije ni velikohrvatstvo, ni velikosrpstvo, ni velikobošnjaštvo. To je život.

Mir vam i dobro!

Dekret pape Urbana VIII.

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vat. sabora izjavljujemo da ne želimo preteći sud Crkve kome se potpuno podvrgavamo. Riječi »mučenik«, »mučeništvo«, »čudesna« i slično imaju u ovom glasilu samo vrijednost ljudskog svjedočenja.

»Prema odredbama vrhovnog svećenika Urbana VIII., zabranjeno je da sluga Božji, bez prethodnog dopuštenja Svete Stolice, bude predmetom javnoga crkvenog štovanja. Te odredbe nipošto ne priječe privatnu pobožnost sluzi Božjem, niti spontano širenje njegova glasa svetosti ili mučeništva i znakova. (čl. 117, § 1. i 2.)

Ako nije pronađeno nepropisno štovanje, biskup ili njegov ovlaštenik pristupa sastavljanju izjave o neiskazivanju štovanja, tj. izjave kojom se potvrđuje da se odluke Urbana VIII. poštuju. (čl. 119, § 1.)«

Iz Upute *Majka Svetaca*